

ТЕХНОЛОГІЧНЕ БЕЗРОБІТТЯ–НОВИЙ ВИКЛИК ДЛЯ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

Сучасний ринок праці України характеризується протилежними тенденціями. З одного боку, спостерігається катастрофічна міграція трудового населення, а з іншого, намітилися позитивні тенденції у створенні нових робочих місць. Зокрема, офіційно зареєстрований рівень безробіття 8,3% є найнижчим з 2014 року; знижується навантаження на одне вільне робоче місце (за даними Держкомстату кількість вакансій за січень-вересень 2018 р. зросла на 9,3% у річному вимірі). Однак, як і в минулі роки, найбільшим попитом користуються робітники робочих спеціальностей і найпростіших професій. Це свідчить про низькі темпи створення нових технологічних виробництв, що відбиває структуру нашої економіки і експорту, значна частка якого доводиться на сировину та напівфабрикати.

Технологічні досягнення останнім часом вже роблять можливим виробництво матеріальних благ без участі людини, можна стверджувати, що в світі стрімко розвивається процес «дегуманізації». За прогнозами аналітиків Міжнародної організації праці, в найближчі 20 років 135 млн. робітників Південно-Східної Азії можуть залишитися без своїх робочих місць.

Технологічне безробіття—це не нове явище, воно існує в світі з початку XIX ст. (початок Першої промислової революції), це відмова від людської праці на користь машин.

Зазвичай технологічне безробіття завжди компенсується створенням нових робочих місць, необхідних для обслуговування нової техніки. Але їх завжди було менше, а ніж тих робочих місць, які знищувались, тобто була часткова компенсація.

Крім того, безробіття в суспільстві компенсувалось зниженням цін на товари, виготовлених за допомогою нових машин більш досконалим способом, що призводило до суспільного зростання попиту на продукцію, створення нових робочих місць на нових виробничих потужностях, створених для задоволення зростаючого попиту. Але особливість сьогодення є те, що знов утворені робочі місця, скоріш за все, також будуть замінюватись роботами і виробничими автоматами. Отже, для багатьох людей вже в найближчий перспективі місця не залишаться.

Україна обрала для свого економічного розвитку шлях політичної відкритості, на якому проникнення технологічних винаходів не буде утруднено. Отже, можуть постати ті ж проблеми розвитку, що і у всьому

сучасному розвиненому світі. В українському суспільстві практично ніхто зараз не обговорює перспективи технологічного безробіття, адже немає розуміння невідворотності приходу цих проблем, які можуть наступити вже в найближче десятиліття. Серйозні держави відрізняються від несерйозних тим, що вони вирішують не тільки економічні проблеми поточного року, а мають і довгострокові стратегії розвитку, яких, як бачимо, і в цьому питанні, в країні поки немає.

В Україні створення нових технологічних виробництв повного циклу проходить занадто повільно. Україна повинна зосередитись на реалізації адекватної поточним викликам промисловій політиці, на підвищенні ефективності і культурі виробництва, на зростанні продуктивності праці. Це дозволить вирішити проблему створення нових робочих місць.

Актуальним завданням для економіки України є стабільне зростання промисловості. Для зростання ВВП на рівні 4-6% на рік необхідно забезпечити рівень інвестицій до 20% ВВП. На теперішній час державні інвестиції складають 2% ВВП, залучення іноземних інвестицій теж на низькому рівні. Для підвищення інвестиційної привабливості Україна перш за все повинна зберегти макроекономічну стабільність і завершити реформи зі створення ринку землі, оздоровлення фінансового сектору, протидії корупції і забезпечення приватизації.

Необхідно розвивати галузі з найбільшим мультиплікативним ефектом у вигляді створення нових робочих місць. Наприклад, будівництво є одним з найкращих мультиплікаторів економічного росту. Кожна гривня, вкладена у будівництво, дає 2,5-3 грн. приросту ВВП, кожне додаткове робоче місце забезпечує роботою 5-6 робітників в інших галузях.

Світове суспільство вже замислилося над вирішенням проблеми технологічного безробіття. Єдиний спосіб протидії на даний момент – введення безумовного доходу, але таке рішення доступно лише найбагатшим країнам. Але позитивним моментом того, що в Україні автоматизація і роботизація впроваджуються повільно є те, що у нас є час на розробку методів рішення проблеми технологічного безробіття.